

in obsegu snovi pri pripravah bodočih učiteljev materinščine.

Zanimiva je rubrika, ki nam predstavlja ugledne jezikoslovce (Ušakov, Grot) in znane metode.

Revija posveča veliko prostora ocenam in poročilom o posameznih knjigah, ki obravnavajo tako jezik kot metodiko pouka.

O DOMAČEM BRANJU

Obravnava domačega branja je zahtevna, vendar premalo pojasnjena naloga, ki jo mora slavist opravljati. Pojavlja se več vprašanj, npr.: kako naj učitelj vzbudi učencem veselje do branja, kako naj obravnava prebrano knjigo, koliko zapisov o knjigi naj zahteva, kako naj domače branje ocenjuje.

Od mnogih področij, ki jih vsebuje pouk slovenskega jezika, je domače branje eno od najbolj pomembnih. Z njim ustvarjamo namreč učenčev odnos do knjige, ki bo lahko pozitiven ali negativen. Če se učenec v šoli ogreje za dobro knjigo, bo bral tudi kasneje, če ne, bo prikrajšan za mnogo življenjskih vrednot.

Največkrat se učenci ustrašijo naslovov knjig in navodil, ki jih dobijo zanje. Če učencu zagotovimo, da je knjigo treba predvsem dobro *prebrati*, manj pa o njej *napisati*, potem bo odpor do domačega branja deloma že premagán. Knjige naj ustrezajo učenčevi čustveni in umski zrelosti. Povezane morajo biti z učno snovjo, ki jo v posameznem razredu ali letniku obravnavamo. Najbolje je, če učencem vzbudimo zanimanje za določeno knjigo pri obravnavi kake snovi. Preden začne učenec knjigo brati, mu moramo povedati, na kaj

Poročajo predvsem o domačih delih, izjema je le Jan Svetlika: Sintaksa ruskega jezika v primerjavi s slovaškim.

Kronika obvešča o celi vrsti konferenc in sestankov, ki so bili posvečeni tematiki, ki jo obravnava revija.

Matej Rode
Gimnazija v Celju

naj bo pozoren; zahtevamo tudi zapise o knjigi, vendar ne preveč obširnih, predvsem pa ne podrobne zgodbe (»vsebine«). S tem seveda ni rečeno, da zgodbe ni treba poznati. Zapisov ne ocenjujemo, upoštevamo pa jih pri skupni obravnavi domačega branja.

Pri tej obravnavi dosežemo boljše rezultate z interpretacijsko metodo. To pomeni, da se najprej pogovorimo o čustvih, ki jih je učencem vzbudila prebrana knjiga. Stvarna obravnava mora biti premišljena in sistematična. Učence lahko razdelimo v skupine in vsaki skupini damo posebno nalogo. Vse ugotovitve skupine zapišejo in pri tem upoštevajo tudi domače zapise. Učitelj odgovarja na vprašanja učencev, daje navodila in usmerja delo. Nato ugotovitve posameznih skupin zberemo, dopolnimo in uredimo. Tako imamo zbrane misli vsega razreda, učitelj končno pomaga učencem do primerne analize. Urejene zapise razmnožimo in razdelimo učencem.

Domače branje vključimo v snov, ki jo obravnavamo, zato ga tudi ocenjujemo hkrati s preverjanjem celotnega učenčevega znanja.

Urška Snedic
Tekstilni center Kranj
Poklicna tekstilna šola

OSEMDESET LET PO GABRŠČKOVIH NARODNIH PRIPOVEDKAH V SOŠKIH PLANINAH (1894—1974)*

Andrej Gabršček se je rodil 26. nov. 1864 premožnemu kobariškemu trgovcu. Iz tega gorskega, lepega, a obenem trdega sveta izvira njegova trma za doseganje ciljev, žilavost, čilost, kar kasneje ni ostalo brez

odmeva v vsakodnevnem političnem boju in javnem delovanju.

Malemu radovednežu so stare tete zbujaile domišljijo s čudovitimi, grozljivimi, nena-

* Da bi se dognalo, koliko je ljudskega pripovedništva iz Gabrščkove zbirke po osemdesetih letih od izida še živega, je za književni seminar pri prof. J. Rotarju študentka pedagoške akademije, odd. za razredni pouk v Novi Gorici, Sonja Lipušček pripravila o tem seminarsko nalogo. Zaradi snovne in tudi siceršnje odmaknenosti prinašamo skrajšani povzetek in se omejujemo predvsem na gradivo. — Op. uredn.

vadnimi in nepozabnimi pravljicami. V svojih delih pripominja, da so mu postale prav njihove pravljice veliko življenjsko delo, bogata zakladnica naše gorske zapuščine.

Kot učitelj je služboval v Bovcu, Kobaridu in na Livku; to je bila tudi najlepša prilžnost globlje spoznavati in zbirati ljudsko blago (1883—1888). Učiteljski poklic ga je preveč utrujal, zbolel je in se po šestih letih šolniškega dela preselil v Gorico. Toda tudi tu se je vsestransko razdajal — bil je časnikar, tiskar, politik, založnik; prav zato je včasih zbujal vtis nedoslednosti, nedodelanosti in razbitosti.

V Gorici je 1893 ustanovil »Goriško tiskarno«, knjigarno in založništvo (kasneje še tiskarno v Pulju 1898). Založil, izdajal in deloma sam urejal je Sočo, Primorca, Adriatische Post, Knajpovca, Vedo, Kažipot po Goriško-Gradiščanski, Knjižnico za mladino, Salonsko knjižnico, Talijo in Slovansko knjižnico (1893—1912 v 186 snopičih); v njej je izdal tudi svoje Narodne pripovedke v soških planinah. Dva zvezka je zbral sam — (I. in II. snopič), delo pa je končal J. Kenda (III. snopič).

Kaj je Gabrščku ljudsko slovstvo pomenilo in kako ga je pojmoval, kažejo njegove uvodne besede: »Narodno slovstvo, tj. narodne pripovedke, povesti, bajke, pesmi, uganke, so cvet narodovega življenja. V njem spoznavamo njegov značaj, njegove vrline, napake, njegove čednosti in šibkosti, njegovo mišljenje, njegove upe in bojazni, njegove nazore o narodi, običaje — skratka: iz narodovega slovstva nam odseva vse notranje in zunanje življenje vsakega naroda.«

Zavoljo znane usode slovenskega ljudstva v teh krajih od 1918—1943 pa se samo od

sebe ponuja vprašanje, če ljudje tod pravljice še znajo, kaj pomnijo starejši Kobaridci in če je mogoče danes še sklepati, da bi utegnil Gabršček morda kaj spregledati.

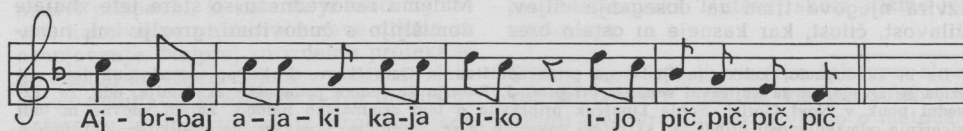
Da bi to dognala, sem z Gabrščkovimi knjigami šla med ljudi in sem skušala ugotoviti, če knjige poznajo, ali če jih imajo, če so jih kdaj brali. Na vsa taka vprašanja so bili odgovori negativni. To je bil znak, da način ugotavljanja najbrž ni pravešen. Ljudje se pravljič iznenada in zgolj po naslovu ne spominjajo in jih ne poznajo. Nato sem izbrala nekatere, ki bi utegnile biti bolj znane, in sem jih pričela pripovedovati. Če se je sobesednik zgodbe spomnil in je nadaljeval pripoved, je bilo gotovo, da jo pozna. Med izbranimi besedili so se kot znana pokazala naslednja: Sirotica, Lucifer se ženi, Movše, Kurent, Bedin in Bedina, Volk — ženin, Svinjski pastir postane kralj na Španskem.

Ni pa bilo mogoče najti sobesednika, ki bi od Gabrščkovih pripovedovanih poznal naslednje pripovedi: Lucifer se zveliča, Mici-ka, ali si bila v kamrici?, Pijmo na čast svetemu Ivanu, Sirotka Marjetica, Dva brata, Mlinar, njegov kuhar in kralj.

Drugo vprašanje, ki se poznavalcu Gabrščkovih zbirk ponuja po osemdesetih letih od izida, pa je, če so dandanes žive kake pripovedi oziroma drugo besedno blago, ki ga Gabršček in Kenda nista zajela ali poznala. Tudi v tem pogledu se niso kazale kake večje možnosti; obstaja še nekaj lirskih drobcev, živa je danes tudi še pripovedna pesem, Gabrščku neznana, in pa štiri prozne pripovedi:

1. *Uspavanka*, ki jo je povedala Kristina Bratovič:

Aj brbaj
aja kikaja
piko
ijo
pič, pič, pič, pič.

Na Kobariškem sta dandanes živi tile otroški izštevanki:

I.

Ote oterize
draje draje špize
draje draje rompompom
naša Anka je že brom.

II.

Tuj tuj tuj mače
gor po kluəp skače
beje bore
kolače peče.

(Tuj tuj tuj mače
gor po klopi skače
veje bere
kolače peče.)

Otroci smo zelo radi poslušali nekoliko daljšo izpraševanko — ki zelo spominja na Bedina in Bedino.

Tanci, tanci črn kuəs!
Kakuə buəm tancu, čjo səm buəs?
Čjə so moji črjəuļci?
Udica jh je nəsłā!
Čjə je tista ūdica?
Goluobči so jo popil!
Čjə so tisti goluobči?
Gor nə drevuo so sflīəl!
Čjə je tujste druə?
Prsjə ga je urilo!
Čjə je tujste prsjə?
Məsar ga je odrù!
Čjə je tist məsar?
Je šu gor nə goruo
ən je pobù rt ən gləvuo.

(Pleši, pleši črn kos!
Kako bom plesal, če sem bos?
Kje so moji čeveljci?
Vodica jih je odnesla!
Kje je tista vodica?
Golobčki so jo popili!
Kje so tisti golobčki?
Na drevo so zleteli!
Kje je tisto drevo?
Prašič ga je izrill!
Kje je tisti prašič?
Mesar ga je zaklal!
Kje je tisti mesar?
Je šel na goro
in je pobil rit in glavo.)

2. Gabršček piše v svojem delu, da je izmed mnogih pripovednih pesmi, ki so jih

nekoč prepevale predice, ličkarice itd., našel le pesem Mladi Kralj. Tu je še ena; zapela jo je Zofija Šturm, slišala jo je kot otrok od stare ženice Jožefinke. (Melodija je preprosta in monotona, kakor pač pri pripovednih pesmih.)

PO PUT MI RAJŽA

Po puot mi rajža bijəla smrt.
Pršlā je h mladi ūrtəni.
»Dobər vəcjr, mladā ūrtnā,
al mi buš dala staršo hčier?»

»Oh ne, oh ne, diklā božā!«

»Čjəm nejčəš dat t stariš hčjər,
mi buš pa dala srjədnjo hčjər!«

»Oh ne, oh ne, diklā božā!«

»Čjəm nejčəš dat t srjədnje hčjər,
mi murəš dat t mlajšo hčjər!«

Oh ne, oh ne diklā božā!«

Prej k bije ura pounoči
umrjē ji təstariš hči.

»Naj se zgodi po vuolj boži!
Prej ku bije ura tri
umrjē ji təsrjədnja hči.
»Naj se zgodi po vuolj boži!
Prej k se nərđi tbjəli dan,
umrjē ji təmlajša hči.
»Naj se zgodi po vuolj boži!
— umrle so ji use tri.

Mat grjə n žjəgnən britof
soje hčiere gor klicət.

»Le gor, le gor t stariš hči!
T stariš hči pa le muči.
Popuoka n təsrjədnji grob —
»Le gor, təsrjədnja hči!
Tə srjədnja hči n odgouori.
Popuoka n təmlajši grob —
»Le gor, tə mlajša hči!«

Tə mlajša hči odgouori:
»Buoga mat, bejšte dəmou,
udajte se u Boga imja.
Potəm grəmo o svijəto nəbuo,
s svijətga nəba gor u svijəti rej,
Jezus, Marija nem ga dej.

3. Od pripovedk sem zapisala naslednje:

MOVŠE

Mati nekega dne ni utegnila v mesto, zato je poklicala predse sina in mu lepo razložila: »Opraviti moraš tri stvari — toliko prostora pa že je v tvoji glavi. Pojdi v mesnico in kupi pol kilograma mesa. Zavij ga v papir in stlači v žep, da ga ne izgubiš. Nato pojdi v gostilno, daj natakariči ta »kvartin« (steklenica za četrť litra), da ti nalije vina, ki ga nosi skrbno v rokah, da se ti ne zlije. Nazadnje poglej še k Špičku in prosí, če ti dajo psa. Priveži ga na to vrstico in pripelji domov. Naša hiša bo od slej varna tatov.

Movše je šlo in med potjo zijalo v vse, kar ni bilo treba, in ni dolgo trajalo, da je prišlo v mesto. Vse, kar mu je mati naročila, je potihó ponovil in se podal najprej v gostilno.

Točajki nasmejan poda »kvartin«, a ko mu ga vrne, ni več vedel, kaj mora napraviti z njim — ali naj ga vtakne v žep, naveže na vrstico ali drži v roki. A ker je moral iti še na dva kraja, se mu je zdelo najbolje, če kvartin vtakne v žep — roke bo še rabil. In ker ni šlo po širokem kraju (pouden mu ni šu tu varžet), ga je obrnil; in vino se je zlilo v žep.

Zadovoljen, da je eno nalogo opravil, je odšel, iz čevlja pa mu je odtekla poslednja rujna lužica. Bedasto glavo pa je že mučila druga skrb — zakaj neki ima vrstico v žepu? Tedaj ga je pičil komar in tako ga je zabolelo, da se je v trenutku spomnil na mesarja. Pohitel je v mesnico, kupil meso, ga privezal na vrstico in vlekel za seboj. Ni hodil dolgo sam. Kmalu se je nabralo za njim mnogo psóv — mladih, starih, velikih in majhnih, ki so se trgali za slasten grizljaj na vrstici.

Movše se ves srečen začudi, ker se mu psi sami ponujajo. Zdad mu niti k Špičku ne bo treba, kar sam bo izbral najlepšega v tej množici. Poslednjič napne svoje možgane, kolikor jih je pač imel, in glasno razmišlja: »V žepu imam, na vrstici tudi, še v roki mi manjka!« V roki nositi tako veliko mrcino ne bi bilo lahko, zato si je izbral cucka, velikega kot zajca, in ga previdno nesel z iztegnjeno roko proti domu.

Mater je lajež, ki se je vse bolj približeval, priklical pred hišo. Zgrozila se je, ko je opazila sina vleči za seboj le še prašen košček mesa, za katerega so se še vedno trgali najbolj lačni psi, in da nese v rokah cucka, ki niti v ušesu ni podoben varuhu.

»Kje je pa vino?« je obupano vzkliknila. »Mi je ušlo iz žepa, ker sem imel luknjo. Drugič mi ga moraš zašiti.«

Mati je spet spoznala trdoglavost svojega sina in trdno sklenila, da ga ne bo nikamor več pošiljala.

(Povedali Marta Rutar, Mara Perinčič)

MEZINČEK

Nekoč je živela mati, ki ji bog ni dal otrok, toda kljub temu je vztrajno molila in upala, da se bo nekoč njena želja izpolnila. »Pa čeprav bi bil prav majhen, kot mezinček!« — je ob koncu molitev in vzdihovanja dodala.

Nekoč pa se je pri tem obredju zgodil čudež. Prednjo je stopila sama nebeška mati, ji podala prav majhnega otročička in izginila.

Srečna mati ga je zavila v majhne krpice, takoj drugi dan pa je sešila vse, kar otročiček pač rabi. Ker je bil tako majhen, mu je dala ime Mezinček, a začuda — znal je že govoriti in hoditi. Sedaj ji ni bilo več dolgčas in kmalu je okusila skrbi, ki jih povzročajo neposlušni, predrzni otroci. Mezinček se je namreč zelo rad sprehajal po dvorišču, kar pa je bilo zanj smrtno nevarno; pohodila bi ga lahko živina, hlapci, brljava dekla, poključvale kokoši, pojedla mačka. Pa se je domislila, da bi vseh teh skrbi ne bilo, če bi malčka nosil mož na klobuku. Oče je privolil, saj je imel Mezinčka rad, in že naslednji dan ga je odnesel k spravilu sena. Razposajenec je tekal po klobukovem krajcu okoli očetove glave, jahal na njegovem ušesu in plezal na vrh klobuka.

Posušeno seno so hlapci naložili na voz, posedli nanj in odrinili proti domu. Tudi Mezinček bi se rad peljal na visoko naloženem vozu. Sitnariť je in sitnariť, dokler ga oče ni vrgel s klobukom vred. Porednež pa ni miroval, kot je obljubil, temveč se je šel sprehajati po senu in se v njem izgubil. Oglašal se je, ko so ga poklicali, a najti ga niso mogli. Oče je nazadnje odločil, naj seno premečejo na skedenj, kdor pa bo pokladal živini, naj seno dobro pregleda.

Toda kratkovidna dekla je že drugo jutro vrgla Mezinčka s senom v jasli in kmalu je izginil v kravjem trebuhu. Ko je prišla do te krave z vedrom, da jo pomolze, se je iz trebuha oglasilo: »Cuzi, muzi, cuzi,

muzi, dekla kravco muzi!« Zavpila je in prestrašena zbežala.

»Kam bezljaš?« so jo dražili hlapci »Pojdite pa vi molzt, boste videli, da krava govori!« — jih je osorno zavrnila. Hlapci so radovedni prihiteli v hlev in kmalu zatem prestrašeni pridirjali ven. »Krava govori!« — so vzklikali in razjezili gospodarja, da je šel molzt. Takoj je spoznal glas. — »To je Mezinček, ne krava! Hitro jo zakoljite, da ga rešimo!« Hlapci so se lotili neprijetnega dela. Pa je bil strah odveč — mali je namreč sam prilezel ven, ker mu je notri preveč zaudarjalo.

Odslej je moral sedeti na kuhinjskem oknu, da ga je imela mati pred očmi. »To je pasje življenje«, je godrnjal sam s sabo, »raje grem po svetu, pa naj se zgodi kar koli.«

Ko se je mati sukala, vsa zaverovana v kuhanje, okrog štedilnika, se je mali spustil z okna in jo mahnil čez travnik proti gozdu. Ves dan je hodil in pod večer je dospel na kraj, do velike skale. Stisnil se je pod suh list, a še preden je zaspal, je nekaj strašno prilomastilo, da so se tla tresla. Pokukal je ven in zagledal velikana, ki se je ustavil prav poleg njega. »Rokus-pokus — odpri se!« — je zagodrnjal, skala se je odprla in velikan je vstopil. Mezinček je pohitel za njim, bil je pač radoveden otrok. Komaj je splezal čez prag, že ga je skoraj oslepel žar zlata, ki je ležalo kar po tleh. Velikan je stopil do police, kjer je imel skrbno skrito stekleničko. »Tu je moja moč!« se je zakrohotal in srknil. Kako se je Mezinček začudil, ko je videl velikana v trenutku pomlajenega in še močnejšega kot prej. Hitro je smuknil ven in se odpravil domov.

Očetu je natančno povedal, kaj vse je videl. Spočetka mu ni verjel, a ker le ni odnehal, si je mislil, da ga nekaj korakov čez travnik res ne stane veliko. Čeprav še nekoliko jezen, je položil Mezinčka na klobuk in odšel v ono smer.

Pred skalo je Mezinček zavpil: »Rokus, pokus, odpri se!« In res, skala se je odprla, iz nje je zasijalo zlato v sončni luči. »Pustiva to,« je rekel Mezinček očetu, ki se je že sklonil, da bi ga naložil v žepe. »Daj mi raje piti iz tiste stekleničke na polici!« Oče je malemu pazljivo podržal steklenico, da ne bi polil. Komaj je prvič srknil, je že zrasel očetu do kolena; še nekajkrat je povlekel in že je bil lep močan mladenič. Z očetom sta naložila zlata, pa tudi stekle-

ničke nista pozabila in zadovoljno odkorakala domov. Lahko si mislite, kako so se domači čudili.

Ko se je velikan vrnil in dobil zakladnico oropano, se je hotel maščevati nad celo vasjo. Toda Mezinček je popil vse, kar je ostalo v oni steklenici; postal je močnejši kot velikan in ga je zlahka premagal.

Odslej so tu ljudje živeli v miru in blagostanju, saj je Mezinček razdelil mednje ves velikanov zaklad.

(Povedala Marta Rutar)

HUDIČ IN ŠIVILJA

V revni hišici je živila marljiva šivilja, ki ni slovela daleč naokrog le po svoji pridnosti, temveč tudi po poštenosti in vernosti. Tega pa je bil najmanj vesel hudič. Iz dneva v dan je tuhtal, kako bi mogel to dušico spraviti v pekel. Pa mu šine v glavo peklenski načrt — pripravil jo bo, da zakolne.

Skril se je pod šiviljino mizo in ji vsakokrat odgriznil voz, preščipnil nit, ali jo samo potegnil iz šivanke. Šivilja je pretikalala in slabe volje je postala, ker ji delo nikakor ni šlo od rok.

Ko se je nit spet izmuznila iz blaga, čeprav je naredila voz, je jezno siknila: »Hudič frdaman naj pobere to obleko in tako nit!« In glej — izpod mize je prilezel hudič, vzela obleko in nit ter hotel oditi.

Šivilja ga je lepo prosila, naj ji vse vrne, obljubljala mu je vse mogoče dobrote, a peklenšček se ni dal kar tako. »Zdaj je prilika,« si je mislil, »da ulovim to dušico.« Da je preklela le hudiča, namreč ni bilo dovolj, da bi jo spravil v pekel. Rekel je: »Tekmovala bova, kdo prej sešije novo obleko. Če bom jaz prej, vzamem blago in tebe, če boš ti bolj hitra, ti blago vrnem!« Prepričan je namreč bil v svojo zmago.

Vzela sta vsak svojo torbo. Hudič še škarrij ni rabil, kar s kremplji je vrezal obleko. Šivilja je bila s škarjami počasnejša, a se ni ustrašila — rezala je in molila.

Hudič se je takoj lotil šivanja. Skozi šivanko je pretaknil celo »špuljo« niti, da mu je ne bi bilo treba tolikokrat odtrgati in vozlati. Zabodel je prvič skozi blago, a glej ga šmenta, roko je imel prekratko, da bi vso nit potegnil skozi. Skočil je skozi okno in tekel okrog hiše, da jo je povlekel; prav toliko dela je imel z drugim, tretjim, četrtem in naslednjimi ubodi. Šivi-

Ija je utrgala primerno dolgo nit ter hitro šivala; preden je hudič enkrat pretekkel svojo pot, je ona opravila desetkrat toliko.

Nazadnje je hudobec opazil, da ga je prehitela, zato je še bolj divjal — toda naglica ni dobra. Nit se mu je za vogalom zavozlala tako močno, da je ni mogel razrešiti. Jezno je vrgel šivilji blago in sukanec ter odvihral v peklo, da se je kadilo za njim.

Lucifer ga je hudo ozmerjal: »Kaj se pravi pravljaš šivat, če ne znaš. Hudiči znamo trgati, razdirati, uničevati, ne pa krpati in šivati!«

Ta pravljičica pouči mlada dekleta, naj se ne jezijo za vsako malenkost, naj ne preklinjajo brez potrebe; uči pa tudi, kako se najbolje in najhitreje šiva.

(Povedala Zofija Šturm)

MARŠ GERAUS, MARŠ HINAJN!

(inačica Svinjskega pastirja, ki je postal kralj na Španskem)

Neki oče je imel tri sinove. Najraje je imel najmlajšega, ker je bil dobrega srca. Po očetovi smrti se mu je pri bratih slabo godilo, zato je nekega dne odšel zdoma iskat sreče po širnem svetu.

Noč ga je zajela v temnem gozdu. Legel je pod debelo bukev in zaspal. Sredi noči je zaslišal ječanje, klicanje na pomoč. Šel je tja, od koder je prihajal glas in našel na tleh onemoglega starca. Umirajoči ga je milo prosil, naj mu prinese malo vode iz bližnjega studenca. Fant se ni obiral, hitro je prinesel vodo, stavec pa mu je v zahvalo podaril čudežni boben. Ko bo v stiski, naj trikrat potrka nanj in reče: »Marš geraus!« in vsulo se bo vojakov. Ko bodo delo opravili, naj jim zaukaže: »Marš hinajn!« in šli bodo tja, od koder so prišli. Mladenič se je za darilo lepo zahvalil in šel dalje.

Prišel je v prestolnico, kjer je bilo vse v črnem. Povedali so mu, da jih je napadel hud sovražnik in da slaba prede mestu, kralju in celi deželi. Kralj bi dal svojo

hčer za ženo vsakomur, ki bi zmogel odvrniti to nesrečo.

Mladenič se ni dolgo mudil, brž je stopil pred kralja in mu ponudil svojo pomoč. Kralj sicer ni verjel, da bo mladenič sam brez kakršne koli vojske premagal sovražnika, toda vseeno je privolil, da kmet brani njegov grb.

Fant je odkorakal z bobnom na bojno polje. Sredi je udaril trikrat po njem in zavpil: »Marš geraus!« in že se je vsulo ogromno vojakov na sovražnika in bili so ga, dokler ga niso popolnoma pokončali. »Marš hinajn!« je rekel mladenič in odkorakal na dvor po nevesto. Kralj je bil zelo vesel konca vojne, a žal mu je bilo žlahtne hčere za takega kmeta. Izgovarjal se je na vse mile viže. Poštena hči, ki jo je premagala ženska slabost — prisluškovala je pri vratih — je sama stopila pred očeta in ga resno opomnila, da mora držati besedo — pa komurkoli je dana.

Poročila se je z mladeničem, ki je postal po kraljevi smrti pravi kralj.

(Povedala Zofija Šturm)

Mogoče je posebni položaj slovenskega ljudstva na Kobarškem in Tolminskem sredi prve polovice tega stoletja nekoliko pripomogel, da je ljudska pripoved še precej živa. Značilno je tudi, da se iz obdobja v obdobje spreminja, kar tudi fragmentarna primerjava z Gabrščkovimi besedili vendarle potrjuje. Drugačnih in širših sklepov pa ni mogoče povzeti brez podobnega primerjalnega dela na drugih krajih in z drugimi zbirkami. Spodbuditi k temu pa je bil naš namen. Podoben poskus s Šašljevi mi Belokranjskimi bisericami, dobro desetletje mlajšimi, bi mogoče podprl ta in odprl nova sklepanja. Prav gotovo bi bilo vredno na različnih področjih ponovno poseči po ljudski besedni tvornosti.

Sonja Lipušček
PA v Ljubljani, oddelek
za razredni pouk,
Nova Gorica

MEDKATEDRSKO POSVETOVANJE SLAVISTOV V SARAJEVU

31. maja in 1. junija t. l. je bilo v Sarajevu medkatedrsko posvetovanje osmih jugoslovanskih kateder in oddelkov (univerz oz. fakultet iz Beograda, Ljubljane, Novega

Sada, Prištine, Sarajeva, Skopja, Zadra in Zagreba), ki se ukvarjajo s poučevanjem in preučevanjem vzhodnoslovanskih in zahodnoslovanskih jezikov in književnosti.